

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

סע"ש 2879-09-15

סע"ש 3208-09-15

סע"ש 3134-09-15

05 מרץ 2018

לפני: כב' השופט יוחנן כהן

נציג ציבור עובדים: מר משה זיכרמן

נציג ציבור מעסיקים: מר יוסף פרלוביץ

התובעים:

1. מודי נרטיף

2. ג'ימרוהן צ'יומפהול

3. סיטה סמריט

ע"י ב"כ עו"ד גיל קריספין

-

הנתבע:

דניאל אבוטבול, (ת.ז. -XXXXXXXXXX)

ע"י ב"כ עו"ד ווסר אדוארדו – עפ"י מנוי הלשכה לסיוע משפטי

חקיקה שאוזכרה:

[חוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987: סע' 27](#)[חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951: סע' 25](#)[חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958: סע' 5, 24](#)

מיני-רציו:

* ביה"ד דן בתביעת התובעים, מהגרי עבודה שהועסקו אצל הנתבע בענף החקלאות, ופסק לזכותם תשלום בגין הפרשי שכר מינימום, גמול בגין עבודה בשעות נוספות, פדיון חופשה, דמי חג, דמי הבראה, דמי כלכלה, מענק שנתי, פיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה; התביעה לפיצויי פיטורים התקבלה אך ביחס לתובע 2, שכן סיום עבודתו נעשה בשל סיום תקופת אשרת העבודה שלו בישראל.

* עבודה – שכר מינימום – תביעה להפרשי שכר

* עבודה – פיצויי פיטורין – עובד זר

* עבודה – הסכם קיבוצי – זכות מכוח הסכם קיבוצי

* עבודה – שכר עבודה – זכויות נלוות

* עבודה – שעות עבודה ומנוחה – שעות נוספות

* עבודה – התפטרות – הודעה מוקדמת

* עבודה – שכר עבודה – קיזוז והשבה

עסקינן בתביעות שהגישו שלושת התובעים, מהגרי עבודה מתאילנד, נגד מעסיקם לשעבר (להלן: הנתבע), בעל משק חקלאי, שבמסגרתן ביקשו לחייב את הנתבע בתשלום הפרשי שכר מינימום, פיצויי פיטורים, שעות נוספות, פדיון חופשה, דמי חג, דמי הבראה, דמי כלכלה, שי לחג, הפרשות לקרן פנסיה, ביגוד, תוספת ותק ומענק שנתי.

בית הדין האזורי לעבודה (השופט י' כהן ונציגי הציבור מ' זיכרמן, י' פרלוביץ) קיבל התביעות ברובן ופסק כי:

ראשית נדחתה טענת הנתבע לפיה הוא שילם לתובעים את כל המגיע להם, בהעדר הוכחה; אשר לתביעה להפרשי שכר מינימום, מאחר שמדובר בתביעה להשלמת שכר מינימום, נטל הראייה להוכיח כי שולם לתובעים מלוא שכר המינימום מוטל על הנתבע. הנתבע לא עמד בנטל זה. בהתאם לסעיף 25 לחוק שעות עבודה ומנוחה, מעביד חייב לנהל פנקס בדבר שעות עבודה, שעות מנוחה שבועית, שעות נוספות, גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית. החובה לנהל פנקס שעות עבודה ומנוחה חלה על כל מי שמעסיק עובד לצורך עסק, משלח יד או שירות ציבורי. בהודעה בדבר סוגי מעסיקים החייבים לנהל פנקס שכר נקבע שעל מעסיק לרשום בפנקס השכר ובפירוט השכר שהוא מוסר לעובדיו את הפרטים שצוינו בתוספת והם, בין היתר: פרטים לגבי עובד ומעסיק; התקופה שלגביה ניתן התשלום; רישום השכר הרגיל; התקופה שלגביה ניתן התשלום ומספר ימי העבודה בהם עבד העובד בפועל; שעות עבודתו בפועל של העובד; ערך השכר המשולם לעובד בעד שעת עבודה; תשלומים אחרים ופירוטם, כגון שעות נוספות, פדיון עבודה, דמי הבראה וכיו"ב. הנתבע לא הציג תלושי שכר של התובעים, פנקס שעות עבודה או פנקס שכר ואף לא פנה לרשויות המס ולא הזמין את יועץ המס שערך את תלושי השכר, לעדות מטעמו, על מנת להוכיח כי שילם לתובעים את שכר המינימום כדין. בנסיבות אלה, הן לפי חוק שכר מינימום והן לפי הפסיקה, נטל הראייה להוכיח את היקף עבודתו של התובע ותשלום מלוא שכר המינימום מוטל על הנתבע, אולם הוא לא עמד בנטל זה. בנוסף, כבר נפסק כי בהעדר תלושי שכר ופנקסים בהתאם לחוק הגנת השכר ולחוק שעות עבודה ומנוחה, קמה חזקה כי העובד עבד בהיקף של משרה מלאה לצורך זכותו לשכר מינימום לפי חוק. לאור האמור, התובעים זכאים לתשלום הפרשי שכר מינימום בסכומים שנתבעו.

אשר לתביעה לגמול עבודה בשעות נוספות, ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 24 לחוק הגנת השכר, מעסיק שאינו מציג רישומי נוכחות מתוך פנקס עבודה אותו הוא מחויב לנהל, מוטל עליו נטל ההוכחה להפריך את גרסת העובדים וזאת עד היקף של 15 שעות עבודה נוספות שבועיות או 60 שעות עבודה נוספות לחודש. הואיל והנתבע לא סתר את טענת התובעים על דרך הגשת דו"חות נוכחות ותלושי שכר בהתאם להוראות התיקון, ולא הזמין לעדות נציג מטעמו, עליו לשלם לתובעים הפרשים ברכיב זה כאשר החישוב ייעשה על בסיס 60 שעות חודשיות.

אשר לתביעה לפיצויי פיטורים, התובעים הם עובדים זרים ולפיכך הם רשאים לעבוד בישראל לתקופת זמן קצובה. תובעים 1 ו-3 עזבו את עבודתם אצל הנתבע כחודש ימים לפני תום תקופת אשורת העבודה, בשל רצונם לחזור הביתה. לא הוכח כי הנתבע פיטר אותם ולפיכך הם אינם זכאים לפיצויי פיטורים; מאידך, יחסי עובד-מעסיק הסתיימו בתום תקופת העסקה הקצובה של התובע 2. תקופת אשורת העבודה שלו בישראל פגה, בעת סיום עבודתו. הלכה היא כי סיום עבודה בשל סיום תקופת האשרה עולה כדי נסיבות המצדיקות קבלת פיצויי פיטורים, ולפיכך זכאי תובע 2 לפיצויי פיטורים; אשר לתביעה לזכויות נלוות, הצדדים כפופים להסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות ומכוחם הם זכאים לתשלום דמי כלכלה, מענק שנתי, דמי חג ופיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה. כן זכאים התובעים לדמי הבראה בגין השנתיים האחרונות לעבודתם, לפדיון חופשה בגין 3 שנות עבודתם האחרונות והשנה השוטפת;

ביגוד ושי לחג הן זכויות שאינן ניתנות לפדיון בסיום יחסי העבודה בהיותן זכויות נלוות ולכן התביעה בגינם נדחתה; טענות הקיזוז שהעלה הנתבע נדחו בהעדר הוכחה, למעט בגין אי מתן הודעה מוקדמת על יד התובעים 1 ו-3 שעזבו את העבודה בשל רצונם לחזור הביתה.

פסק דין

1. פסקד דין זה עניינו בתביעות שהגישו שלושת התובעים, מהגרי עבודה מתאילנד, נגד מעסיקם לשעבר בישראל, מר דניאל אבוטבול (להלן: "הנתבע"), שבמסגרתן ביקשו לחייב את הנתבע בתשלום הפרשי שכר מינימום, פיצויי פיטורים, שעות נוספות, פדיון חופשה, דמי חג, דמי הבראה, דמי כלכלה, שי לחג, הפרשות לקרן פנסיה, ביגוד, תוספת ותק ומענק שנתי.

הצדדים והרקע העובדתי

2. התובעים הם אזרחי תאילנד אשר הגיעו לישראל לעבוד בתחום החקלאות.
3. הנתבע הוא בעלים של משק חקלאי במושב עמיעוז.
4. התובעים עבדו אצל הנתבע בתקופות שונות כמפורט בכתבי התביעה.
5. בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעים תביעות לתשלום זכויותיהם בגין עבודתם אצל הנתבע וסיומה.
6. הצדדים חלקו בעניין היקף עבודתם של התובעים, נסיבות סיום עבודתם וזכויות שלהן הם זכאים בגין עבודתם.

התביעות

7. **לטענת התובעים**, לא שילם להם הנתבע שכר כמתחייב מהוראות חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 (להלן: "חוק שכר מינימום") וחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 (להלן: "חוק שעות עבודה ומנוחה") וההסכם הקיבוצי בענף החלקאות.

בהקשר זה טענו התובעים כי שכרם עמד על 135 ₪ ליום עבודה של 8 שעות. התובעים טענו כי השכר שוולם לה היה נמוך משכר המינימום (שעמד על 172 ₪ ליום). לפיכך, עתר התובע 1 לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך של 57,350 ₪ בגין 1,550 ימי עבודה; התובע 2 עתר לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך 86,025 ₪ בגין 2,325 ימי עבודה והתובע 3 עתר לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך של 57,350 ₪ בגין 1,550 ימי עבודה.

- אליבא דתובעים, עבדו כ-100 שעות נוספות במוצע לחודש. בגין שעות אלה הם קיבלו סך של 20 ₪ לשעה במקום סך של 30 ₪; סה"כ ההפרש הוא 10 ₪ לשעה ו-1,000 ₪ לחודש.
8. על פי כתב התביעה טוענים התובעים כי הם זכאים לזכויות נלוות מכוח הדין, ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות ובכלל זה: דמי הבראה, דמי כלכלה, פדיון חופשה, הפרשת לקרן פנסיה, דמי חג, תוספת ותק, שי לחג, ביגוד ומענק שנת.
9. במסגרת תביעתם נטען כי במהלך חודש אוגוסט 2015 הודיע הנתבע לשלושת התובעים כי הם צריכים לעזוב את ישראל לאחר שהם מיצו את תקופת האשרה שלהם; ביום 19.8.15 הודיע להם הנתבע כי זה היה יום עבודתם האחרון במשק.
- התובעים פנו לנתבע בבקשה כי ישלם להם את זכויותיהם אולם הנתבע לא התייחס לפניותיהם.
- התובעים פנו למשרד העבודה התאי שבשגרירות תאילנד וביקשו שיעזרו להם לקבל את הפיצויים. עובדת השגרירות - שירית שי, התקשרה אל הנתבע והוא לא היה מוכן לשוחח עמה.
- ביום 20.8.15, לקח הנתבע את התובעים לבחור בשם יגאל (אשר טיפל במשק של הנתבע, בזמן שהנתבע היה במעצר בגין תקיפת אשתו, ואשר לנתבע עסקים עמו) ואמר לתובע 1, אשר שימש כאחראי של העובדים התאים, שהוא יביא לו את המשכורות של חודש יולי של כל העובדים - 15 במספר. יגאל נתן לתובע 1 סך של 75,941 ₪, שזה סכום משכורת חודש יולי של כל העובדים וביניהם גם התובעים, וכן השכר שמגיע לתובעים בגין ימי העבודה בחודש אוגוסט.
- לאחר שחזרו התובעים למגורים, התובע 1 חילק את הכסף לכל העובדים על פי הרשימה שמסר לו הנתבע.
- התובעים תבעו פיצויי פיטורים על בסיס שכר מינימום בסך של 4,650 ₪ במכפלת תקופת עבודתו של כל תובע.

כתב ההגנה

10. הנתבע טען בכתב הגנתו כי מדובר בתביעות שהוגשו בחוסר תום לב. כמשתקף מעדותם המוקדמת מיום 29.9.16, אין המדובר בפיטורין ואף לא שמץ פיטורין.
- עוד עלה מהעדות המוקדמת, שהתובעים קיבלו ערב עזיבתם מלוא המגיע להם ומעבר לכך. בעדותם אף הודו התובעים כי לעיתים קיבלו עבור יותר שעות משעבדו.

אליבא דנתבע, התובעים קיבלו דמי כלכלה מלאים, מזון, חשמל, מים, מגורים, סכומים אלה יש לקזז מכל סכום שייפסק לטובתם. יש לקזז כל סכום ששולם עבור אחזקת הדירה, תשלומי דיור, הוצאות נלוות, ביטוח רפואי וכד'. בשל הזמן הרב שחלף מתקשה הנתבע להשיג אסמכתאות על הסכומים ששילם, והוא עושה מאמצים לעשות כן.

עסקינן בסך של לא פחות מ-400 ₪ לחודש בנוסף לסכום שקוזז בתלושי השכר (דיור 248 ₪ בדרום); הוצאות נלוות, ביטוח רפואי (120 ₪) ותנאים נוספים.

כמו כן, יש לקזז מכל סכום שייפסק דמי הודעה מוקדמת בסך 4,650 ₪ מכל תובע, שכן התובעים נטשו את עבודתם מרצונם לפני שחלפה תקופת ההעסקה, ללא הודעה מוקדמת, ומבלי שנתנו לנתבע זמן להתארגן.

כמו כן, יש לקזז עבור נזקים שגרמו התובעים לנתבע בנטישתם לפני הזמן, סך המוערך לצרכי התביעה ב-20,000 ₪ לכל אחד מהתובעים.

11. הנתבע טען כי אכן שולמו במהלך חודש אוגוסט 2015 סכומים לתובעים, סכומים אלו כללו את כל המגיע להם, בחישוב שהם עצמם עשו ושולמו להם באמצעות נציגם. התובעים קיבלו שכר, עבור כל שעות עבודתם. הנתבע הכחיש האמור בכרטיסי הנוכחות החלקיים שצירפו התובעים, לטענתו מדובר בכרטיסים אותם מילא אחד התובעים בעצמו ואינם משקפים את העבודה בפועל.

משלא הגיע לתובעים פיצויי פיטורין, קיבלו הם אף מעבר למגיע להם במועד עריכת גמר החשבון, קרי- תשלום סך 75,000 ₪.

התובעים קיבלו מלוא השכר בהתאם לחוק ולא קיבלו פחות משכר המינימום.

התובעים קיבלו את מלוא הזכויות הסוציאליות, מה גם שקיבלו בנוסף בטובו של המעסיק, עם סיום עבודתם, הפרשים נוספים לשביעות רצונם.

הראיות

12. התובעים הגישו תצהירי עדות ראשית ונחקרו במסגרת עדותם המוקדמת מיום 29.9.15. הנתבע הגיש תצהיר עדות ראשית ונקחר בחקירה נגדית בישיבת הוכחות שהתקיימה ביום 13.11.16.

13. הצדדים סיכמו טענותיהם בכתב.

דיון והכרעה

14. מטענות הצדדים וכתבי הטענות עולה, כי המחלוקת שבין הצדדים היא במספר מישורים.
- המישור הראשון**, טענת הנתבע כי ביצע גמר חשבון לתובעים וכי משולם לתובעים סך של 75,000 ₪, אשר כולל את כל המגיע להם, יש לסלק את תביעתם.
- המישור השני**, מישור תביעת השכר - במסגרת זו נדרש בית הדין לברר את המחלוקת לעניין מתכונת העסקה והשכר של התובעים; והטענות לעניין הפרשי שכר מינימום וגמול עבודה בשעות נוספות.
- המישור השלישי**, מישור הזכויות להן זכאים התובעים בעקבות סיום יחסי העבודה, ובענייננו, התביעה לפיצויי פיטורים. במסגרת זו יש לברר את נסיבות סיום ההעסקתם של התובעים, ובהתאם להכריע בשאלת זכאותם לפיצויי פיטורים.
- המישור הרביעי**, הוא מישור הזכויות הנלוות מכוח ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות.
- המישור האחרון**, עניינו טענות הקיזוז שהעלה הנתבע במסגרת כתב ההגנה.

גמר חשבון

15. במסגרת תצהיר עדותו הראשית טען הנתבע כי בסיום עבודתם שולמו לתובעים סכומים רבים שכללו את כל המגיע להם, בחישוב שהם עצמם עשו ושולמו להם באמצעות נציג אחד התובעים עצמם. לתובעים שולם במועד עריכת גמר החשבון תשלום סך 75,000 ₪ לחלוקה ביניהם. עם גמר החשבון קיבלו התובעים את כל המגיע להם ואף מעבר לכך (סעיפים 12-18 לתצהיר הנתבע).
16. מנגד, טענו התובעים כי ביום 20.8.15 הנתבע שילם באמצעות בחור בשם יגאל את המשכורות של חודש יולי של כל העובדים - 15 במספר. יגאל נתן לתובע 1 סך של 75,941 ₪, שזה משכורת חודש יולי של כל העובדים וביניהם גם התובעים וכן השכר שמגיע לתובעים בגין ימי העבודה בחודש אוגוסט.
17. במסגרת עדותו המוקדמת נשאל התובע 1 אודות התשלום בסך 75,000 ₪, וכך השיב:

- ש" **אתה קיבלת 75,000 ₪ כדי לחלק לעובדים?**
- ת. כן.
- ש. **והייתה רשימה?**
- ת. כן.
- ש. **איפה הרשימה שאתה קיבלת לחלק את הכסף?**

- ת. זה במחברת שנמצאת אצל דני. בזמן שהלכתי לקחת את ה-75,000 ₪ הלכתי עם עוד שני פועלים תאילנדים ליגאל ודני.
- ש. אבל בתצהיר רשום שהלכת רק ליגאל?
- ת. לא דני היה בתוך החדר.
- ש. הייתה שם רשימה?
- ת. כן. הייתה רשימה. הדף הזה נמצא אצל עובד אחר בשם וירפון שעובד אצל הנתבע והוא היום מנהל עבודה אצל הנתבע.
- ש. מי חילק את הכסף?
- ת. אני.
- ש. איך חילקת את הכסף?
- ת. לפי רשימה.
- ש. אז למה הרשימה לא אצלך?
- ת. הרשימה אצל דני.
- ש. התובע שהעיד קודם אמר שהרשימה אצלך?
- ת. הרשימה אצל דני.
- ש. כמה כסף התובע שהעיד קיבל כסף?
- ת. בערך 5,400 ₪.
- ש. ואתה כמה קיבלת?
- ת. אני קיבלתי בערך 4,500 ₪.
- (פרוטוקול מיום 29.9.15, עמ' 8 שורות 29 - עמ' 9, שורה 22).

18. התובע 2 נשאל במהלך עדותו המוקדמת אודות התשלום בסך 75,000 ₪, וכך העיד:

- ש" כמה כסף קיבלת כשעזבת?
- ת. בזמן שעזבתי המעסיק שילם לי את השכר שלי שזה 6,000 ₪ עבור חודש וחצי עבודה.
- ש. מי שילם לך את זה?
- ת. יגאל שילם לי.
- ש. יגאל נתן לך כסף ביד?
- ת. יגאל לא נתן לי בעצמו אבל העבודה האח התובע נרטיף הביא לי את הכסף.
- ש. לפי מה נרטיף קבע כמה לשלם לך?
- ת. הוא יודע כי הוא מנהל העבודה.
- ש. אז נרטיף קבע כמה לחלק לכל אחד?
- ת. כן. לגבי העבודה שעבדנו.
- ש. כמה כסף נרטיף קיבל?
- ת. אותו הדבר.
- ש. כמה כסף סה"כ הוא קיבל לחלק?
- ת. 75,000 ₪.
- ש. במזומן?

- ת. כן.
- ש. איך אתה יודע?
- ת. כי רשום אצלו בדף של מנהל העבודה כמה כסף כל אחד מקבל.
- ש. כמה עובדים היה צריך לחלק?
- ת. היינו 15 פועלים"
- (פרוטוקול מיום 29.9.15, עמ' 3, שורות 25-6).
19. במהלך חקירתו הנגדית נדרש הנתבע להשיב כמה כסף שולם לתובעים ובגין אלו זכויות, וכך העיד:
- ש" 75,000 ₪ שנתנו לנרטיף למה זה היה?
- ת. זה היה הפיצויים בהסכמה שסיכמנו איתם לעזיבה והיה עוד משהו כמו 2-3 משכורות של עובדים תאילנדים. נתתי להם את כל הכסף ביחד כי הם מתחשבים בנייהם.
- ש. אתה יכול להגיד כמה כסף שולם להם כפיצויי פיטורים?
- ת. רשמתי את זה בתצהיר, אני לא זוכר במדויק.
- ש. תראה לי איפה רשמת בתצהיר?
- ת. נתתי להם סך הכל 75,000 ₪ וגמרתי איתם את החשבון, נתתי להם אפילו שלא מגיע להם, הם ברחו.
- ש. לשאלת בית הדין - אתה לא משיב לשאלה, אני חוזר על השאלה?
- ת. אני חושב שמשהו כמו 60,000 ₪ או 55,000 ₪, אני לא זוכר במדויק כעת.
- ש. מי עשה את החשבון?
- ת. אני ופום. מאז ומתמיד פום עשה את החשבון איתי, הוא לקח את המשכורות, הוא עשה את החשבונות.
- ש. מי זה יגאל?
- ת. יגאל ומיכה, זה המשווק שלי שהוא היה מחלק את הסחורה ומהכסף שהוא צריך לתת לי, אנחנו משלמים את המשכורות, המים וכו'.
- ש. 75,000 ₪ זה לא סכום קטן?
- ת. נכון, זה הרבה כסף".
- (פרוטוקול מיום 13.11.16, עמ' 6, שורה 12 - עמ' 7, שורה 1).
20. טענת הנתבע לפיה, הוא אינו חייב מאומה לתובעים וכי הוא שילם לתובעים את כל המגיע להם, הינה טענה מסוג "פרעתי", היינו טענת הודאה והדחה, ועליו הנטל להוכיח כי אכן שולם לשלושת התובעים בלבד, הסך של 75,000 ₪, ויש בכך כדי לסלק את מלוא זכויותיהם.
21. הנתבע לא הציג כל מסמך בכתב התומך בטענת "פרעתי". הנתבע לא ידע להסביר בחקירתו את מהות התשלום של 75,000 ₪, עבור מה שולם הסכום ולמי.

22. מעבר לכך שהנתבע לא הציג כל מסמך התומך בגרסתו, הנתבע אף לא הזמין עדים רלוונטים לשם הוכחת טענת "פרעתי".

הנתבע לא ביקש להזמין את יגאל, אשר היה מעורב בנושא גמר החשבון ואף לא את יועץ המס שטיפל בענייניו. הנתבע טען כי יש לו סכסוך עם יגאל וחובות כספיים ליועץ המס, אך לא תמך טענותיו אלה בכל ראיה. היות ונטל ההוכחה מוטל על הנתבע, יש לפרש את אי הצגת המסמכים ואי הזמנת העדים הרלוונטיים לעדות, לרעת הנתבע.

הלכה פסוקה היא, כי הימנעות מהבאת ראיה או עדות רלוונטית, מקימה לחובתו של הנמנע מלהביא את הראיה או העדות, חזקה שבעובדה, הנעוצה בהיגיון, בשכל הישר ובניסיון החיים, לפיה: דין ההימנעות כדין הודאה בכך שאילו הובאה אותה ראיה, הייתה פועלת לחובת הנמנע. בדרך זו ניתן למעשה משקל ראייתי לראיה שלא הובאה בפני בית הדין ולא הוצגה בפניו (ע"א 641/87 קלוגר - החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ, [פורסם בנבו] פד"ע מד(1) 239, 245).

23. כללו של דבר: משלא עמד הנתבע בהוכחת טענת פרעתי, אזי יש לדחות טענתו לגמר חשבון וסילוק מלוא זכויות התובעים.

התביעה להפרשי שכר מינימום

24. התובעים טענו כי שכרם עמד על 135 ₪ ליום עבודה של 8 שעות ושכרם היה נמוך משכר מינימום, שעמד אותה עת על 172 ₪ ליום.

25. מנגד, טען הנתבע, כי התובעים השתכרו במשך כל תקופת העסקתם אצל הנתבע שכר מינימום בהתאם לדין ועל כן הם אינם זכאים לסכום כלשהו בגין הפרשי שכר מינימום.

26. יודגש, בהתחשב בעובדה שמדובר בתביעה להשלמת שכר מינימום, נטל הראיה להוכיח כי שולם לתובעים מלוא שכר המינימום היה מוטל על הנתבע.

הנתבע לא עמד בנטל זה, ונבאר.

27. בהתאם לסעיף 25 לחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, מעביד חייב לנהל פנקס בדבר שעות עבודה, שעות מנוחה שבועית, שעות נוספות, גמול שעות נוספות וגמול עבודה במנוחה השבועית. על פי הודעה שפורסמה ברשומות (י"פ 4905, 27.7.00, ע' 4328), החובה לנהל פנקס שעות עבודה ומנוחה חלה על כל מי שמעסיק עובד לצורך עסק, משלח יד או שירות ציבורי.

בהודעה בדבר סוגי מעסיקים החייבים לנהל פנקס שכר [י"פ התשל"ז 748 והתשס"ג 3604] נקבע שעל מעסיק לרשום בפנקס השכר ובפירוט השכר שהוא מוסר לעובדיו את הפרטים

שצוינו בתוספת והם, בין היתר: פרטים לגבי עובד ומעסיק; התקופה שלגביה ניתן התשלום; רישום השכר הרגיל; התקופה שלגביה ניתן התשלום ומספר ימי העבודה בהם עבד העובד בפועל; שעות עבודתו בפועל של העובד; ערך השכר המשולם לעובד בעד שעת עבודה; תשלומים אחרים ופירוטם, כגון שעות נוספות, פריזון עבודה, דמי הבראה וכיוצא באלה.

הנתבע לא הציג תלושי שכר של התובעים, פנקס שעות עבודה או פנקס שכר, אותם היה חייב לנהל על פי החוק.

28. לא רק שהנתבע לא הגיש את תלושי השכר של התובעים אלא שלא פנה לרשויות המס ואף לא הזמין את יועץ המס אשר ערך את תלושי השכר, לעדות מטעמו, על מנת להוכיח את טענתו ששילם לתובעים את שכר המינימום כדין.

הנתבע נשאל מדוע לא הציג את תלושי השכר של התובעים, והשיב כדלקמן:

- ש. למה לא הבאת לנו תלושי שכר?
 ת. אני אגיד לך, תלושי שכר יש להם, ומה שקורה מצבי הכלכלי מאוד קשה ואני חייב ליועץ המס שלי משהו כמו מעל ל-50,000 ₪, 3 שנים של עבודה לא שילמתי לו, הוא היה איתי בסדר ונתן לי שירות, הוא אמר לי שהוא עוצר הכל ולא נותן לי יותר שירות, אפילו את תיקי מס הכנסה, לא עשיתי כלום.
 ש. היה צו של בית המשפט שמורה לך למסור למנהל החשבונות...
 ת. ביצעתי מה שבית המשפט ביקש ממני, הלכתי אליו למשרד דיברתי עם אח שלו אילון, שהוא נתן לי את כל השירות ומסרתי לו את הצו. אמר לי "לך לאח שלי מאיר תסתדר איתו מה שתסתדר איתו, אני מאמין שהוא לא ייתן לך כלום".
 ש. ואז זה נשאר ככה?
 ת. אני יכול לעשות משהו? אם היה לי כסף הייתי משלם"
 (פרוטוקול מיום 13.11.16, עמ' 9, שורות 13-23)

29. משהנתבע לא הביא בפנינו את תלושי השכר, ואף לא ביקש מצדדים שלישיים כגון רשויות המס, ביטוח לאומי או יועץ המס להציג נתונים לגבי שכרם של התובעים, הרי שהדבר פועל לחובתו.

30. בנסיבות אלה, הן לפי [חוק שכר מינימום](#), התשמ"ז-xxxxx(להלן - חוק שכר מינימום) והן לפי הפסיקה, נטל הראייה להוכיח את היקף עבודתו של התובע ותשלום מלוא שכר המינימום מוטל על הנתבע.

הוראות [חוק שכר מינימום](#): סעיף 7ב לחוק שכר מינימום, קובע כך:

בדיון באישום או בתובענה, לפי חוק זה נגד המעביד, חזקה היא כי בכל אחד מאלה לא ישלם המעביד שכר מינימום, אלא אם הוכיח אחרת:

- (1) הנאשם או הנתבע לא הציג רישום נוכחות המתייחס לעובד, אם הוא מחויב ברישום הנוכחות של אותו עובד לפי [חוק שעות עבודה ומנוחה](#), משנדרש לכך בידי העובד, מפקח עבודה או בית משפט;
- (2) הנאשם או הנתבע לא נתן לעובד פירוט שכר כאמור [בסעיף 24 לחוק הגנת השכר](#), או לא הציג פנקס שכר כאמור [בסעיף 24](#) לאותו חוק, אם הוא מחויב במסירת פירוט שכר ובניהול פנקס שכר לפי אותו חוק, משנדרש לכך בידי העובד, מפקח עבודה או בית המשפט;
- (3) הנאשם או הנתבע לא ציין בפירוט השכר שנתן לעובד או בפנקס השכר שניהל לפי [סעיף 24 לחוק הגנת השכר](#), את ערך השכר המשתלם לעובד בעד שעת עבודה; החזקה לפי פסקה זו תחול רק בהתקיים שניים אלה:

- (1) המעביד מחויב במתן פירוט שכר או בניהול פנקס שכר לפי [חוק הגנת השכר](#);
- (2) על העובד חל [חוק שעות עבודה ומנוחה](#), למעט כאשר העובד מקבל שכר כולל לפי הסכם קיבוצי שאושר בהתאם [לסעיף 5 לחוק הגנת השכר](#).

עוד יש לציין, כי כבר נפסק שבהעדר תלושי שכר ופנקסים בהתאם [לחוק הגנת השכר וחוק שעות עבודה ומנוחה](#), קמה חזקה כי העובד עבד בהיקף של משרה מלאה לצורך זכותו לשכר מינימום על פי חוק [\[ע"ע 300162/96_חברת בתי מלון פנורמה ירושלים בע"מ נ' וואיל סנדוקה, \(פורסם בנבו\) \(1.6.200\)\]](#).

31. על פי הוראת [חוק שכר מינימום](#) ובהתאם לפסיקה, על הנתבע היה מוטל הנטל להוכיח את היקף עבודתם של התובעים ותשלום מלוא שכר המינימום שהגיע לתובעים, אולם הנתבע לא עמד בנטל המוטל עליו.

32. חישוב הפרשי שכר המינימום פורט בכתבי התביעה מטעם התובעים, ולא נסתרו על ידי הנתבע.

אשר על כן, התובע 1 זכאי לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך ₪ 57,350.

התובע 2 זכאי לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך ₪ 86,025.

התובע 3 זכאי לתשלום הפרשי שכר מינימום בסך ₪ 57,350.

התביעה לגמול עבודה בשעות נוספות

33. התובעים טענו כי בהתאם להסכם הקיבוצי בענף החקלאות עובד יעבוד 43 שעות שבועיות, בימים א-ה' יעבוד 38 שעות וביום שישי יעבוד 5 שעות עבודה, כיום עבודה רגיל ללא

הפחתה בשכר. בהתאם להוראות ההסכם הקיבוצי, בחודשי הקיץ יעבדו העובדים בימים א'-ה' 7 שעות וביום שישי 5 שעות.

אליבא דתובעים, אין ברשותם דו"חות נוכחות מלאים ודו"חות אלה נמצאים בידי הנתבע, נטל ההוכחה בדבר השעות הנוספות שעבדו התובעים מוטל על המעסיק, וזאת בהתאם לתיקון 24 [לחוק הגנת השכר](#); התשי"ט-1958, לגבי 60 שעות נוספות.

התובעים אינם תובעים עבור שעות נוספות אלא עבור השלמה לשכר מינימום בגין השעות הנוספות.

לטענתם, בגין שעות אלה הם קיבלו סך של 20 ₪ לשעה במקום סך של 30 ₪ (ממוצע שכר מינימום ותשלום 125% לשעתיים הראשונות ו-150% לשעות הנוספות), סך כל ההפרש הוא 10 ₪ לשעה נוספת ליום ו-600 ₪ לחודש.

34. הנתבע טען כי התובעים קיבלו שכר עבור כל שעות עבודתם, מוכחש האמור בכרטיס הנוכחות, מדובר בכרטיס אותו מילאו התובעים בעצמם ואין הוא משקף את העבודה בפועל.

35. עם כניסתו לתוקף של תיקון 24 [לחוק הגנת השכר](#), התשי"ח-1958 (להלן: "חוק הגנת השכר"), הועבר נטל ההוכחה לעניין השעות הנוספות אל המעסיק אשר נדרש להוכיח כי העובד לא עבד שעות עבודה נוספות השנויות במחלוקת.

36. [סעיף 26ב\(ב\) לחוק הגנת השכר](#), אשר מהווה חלק מתיקון 24, מסייג את הכלל בהעברת הנטל החל על המעסיק כאמור, בקובעו כי תחולת נטל הוכחה יהא אך ורק ביחס להיקף העסקה בשעות נוספות, אשר אינו עולה על 15 שעות נוספות שבועיות או על 60 שעות נוספות חודשיות.

37. הנתבע לא הגיש דו"חות הנוכחות של התובעים. במהלך חקירתו הנגדית התברר כי הנתבע כלל אינו יודע מה היו שעות העבודה של התובעים, וטען כי דו"חות הנוכחות נמסרו ליגאל:

ש. כל חודש הם היו נותנים לך את הדף שאני מציג בפניך, עם השעות?

ת. הם היו נותנים את זה ליגאל.

ש. מאחורי הדפים האלה, זה מה שצורף לתצהיר, יש את החשבון המגיע זה החשבון הנכון?

ת. אני לא יודע אם זה אותו חודש שמסרו ליגאל, אני לא הייתי, אני לא הייתי מעורב, הייתי בהליכי גירושים, והייתי בכלא, אז הם מסרו את זה ליגאל והם אמרו את זה גם לך.

ש. כמה הם היו מקבלים ליום עבודה?

ת. תראה, אנחנו משלמים היום ...

- ש. לא היום כמה היו מקבלים אז?
- ת. מה שהחוק אומר. מה שהיה צריך לשלם, מה שהשגרירות אומרת, מה שכתוב בהסכם העבודה.
- ...
- ש. את הדוחות הם היו מוסרים לך או ליגאל כל חודש?
- ת. ליגאל הם היו מוסרים, מקבלים את הכסף ומה שמגיע להם.
- ש. הדוחות האלה אצל יגאל?
- ת. הם לא יכולים להיות אצל יגאל כל עוד הם אצלך בקלסר. אני גם לא יודע אם זה נכון או שהם כתבו את זה אצלך"
- (פרוטוקול מיום 13.11.16, עמ' 9, שורה 28-עמ' 10, שורה 28).
- בהמשך חקירתו אישר הנתבע כי ניהל רישום ומעקב אחר שעות עבודתם של התובעים, באמצעות עובד תאילנדי בשם "פוס" (עמ' 11 לפרוטוקול, שורות 19-20).
38. הנתבע אף הודה כי התובעים עבדו שעות נוספות, אולם לטענתו לא היה זה בהיקף הנטען על ידי התובעים (עמ' 11 לפרוטוקול, שורה 7-1).
39. כפי שציינו ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 24 לחוק הגנת השכר, מעסיק שאינו מציג רישומי נוכחות מתוך פנקס עבודה אותו הוא מחוייב לנהל, מוטל על כתפיו נטל ההוכחה להפריך את גרסת העובדים וזאת עד היקף של 15 שעות עבודה נוספות שבועיות או 60 שעות עבודה נוספות לחודש (ע"ע (ארצ' 11-05-15546) שמעון בוסקילה - נתיבי מעיין בע"מ (פורסם בנבו), מיום 24.2.15).
40. הואיל והנתבע לא הצליח לסתור את טענת התובעים על דרך הגשת דו"חות נוכחות ותלושי שכר בהתאם להוראות התיקון, ולא הזמין לעדות את יגאל או את העובד "פוס", החישוב ייעשה על בסיס 60 שעות חודשיות.
- כמו כן, חישובו מתייחס עבור השלמה לשכר מינימום בגין השעות הנוספות, כפי שעתרו לכך התובעים.
41. לנוכח האמור, על הנתבע לשלם לתובעים ההפרש בסך 10 ₪ לשעה כפול 60 שעות לחודש, היינו 600 ₪ לחודש.
- לפיכך, התובע 1 זכאי לתשלום בסך 37,200 ₪ (600 ₪ * 62 חודשים).
- התובע 2 זכאי לתשלום בסך 55,800 ₪ (600 ₪ * 93 חודשים).
- התובע 3 זכאי לתשלום בסך 37,200 ₪ (600 ₪ * 62 חודשים).

התביעה לפיצויי פיטורים

42. התובעים הינם עובדים זרים ולפיכך הם רשאים לעבוד בישראל לתקופת זמן קצובה.
43. לטענת התובעים, הנתבע הודיע להם במהלך חודש אוגוסט על סיום עבודתם (סעיף 4 לכתבי התביעה).
44. בעדותו המוקדמת נשאל התובע 1 לגבי נסיבות סיום העסקתו, וכך השיב:
- ”ש. אתה עוזב בגלל שנגמרה לך הוויזה שלך נכון?
ת. כן. עזבתי את העבודה אחרי שעבדתי 5 שנים וחודשיים”**
- בהמשך עדותו ציין כי הוא עזב מאחר שרצה "לחזור הביתה" ועזב לפני שהוויזה נגמרה (עמ' 7 לפרוטוקול מיום 29.9.15, שורות 25-30).
45. בעדותו המוקדמת של התובע 3 נשאל אודות נסיבות סיום עבודתו, והעיד כך:
- ”ש. למה עזבת את העבודה?
ת. עוד קצת כבר מגיע הזמן שאני צריך לחזור הביתה.
ש. כשעזבת עוד לא הגיע הזמן?
ת. כן. נשאר עוד חודש.
ש. אז למה לא נשארת עד שנגמרה הוויזה?
ת. כי אני רוצה לחזור הביתה”**
(עמ' 12 לפרוטוקול מיום 29.9.15, שורות 8-14).
46. מעדותם של התובעים 1 ו-3 עלה כי הם עזבו עבודתם אצל הנתבע 2 כחודש ימים לפני תום תקופת אשרת העבודה, בשל רצונם לחזור הביתה.
47. אומנם התובעים 1 ו-3 טענו כי הנתבע פיטר אותם, אולם לא עמדו בנטל ההוכחה המוטל עליהם.
48. הנתבע הסביר מדוע למרות התפטרות התובעים ערך להם גמר חשבון, וכך העיד:
- ”... אנחנו עשינו איתם את החשבון כמה ימי לפני, הייתי צריך לשבת איתם והם היו אמורים להמשיך לעבוד, הם לא גמרו את הוויזה, הם תפסו את כל המזוודות שלהם, יום אחד אני לא רואה אותם, הם הלכו לשגרירות והתחילו להתלונן שמגיע להם, לי מגיע כסף... הם התקשרו לשגרירות לגב' שירית, שירית אמרה לי "דני התאילנדים בעוד חודשיים שלושה עוזבים, אבקש שתעשה את ההתחשבות שלהם ותשלם להם את**

- הפיצויים" אמרתי בסדר ... הם היו צריכים לסיים בעוד חודש חודש וחצי, ואיך שהם קיבלו את הכסף הם ברחו וגם תבעו אותי ..."**
(עמ' 7 לפרוטוקול מיום 13.11.16, שורות 11-19).
49. נוכח האמור בעדות התובעים 1 ו-3 ומשלא עמדו בנטל להוכיח מעשה הפיטורים, דין תביעתם לפיצויי פיטורים להידחות.
50. שונים הם פני הדברים, בנוגע לתובע 2. בעניינו של התובע 2 יחסי עובד-מעסיק הסתיימו בתום תקופת העסקה הקצובה של התובע הנ"ל.
- התובע 2 עבד בישראל 7 שנים ותשעה חודשים ואין חולקין כי תקופת אשרת העבודה שלו בישראל פגה, בעת סיום עבודתו. בעדותו המוקדמת כלל לא נשאל התובע 2 לגבי נסיבות סיום עבודתו אצל הנתבע.
51. בחקירתו הנגדית נשאל הנתבע אודות סיום עבודתו של התובע 2, וכך העיד:
- "ש. האם נכון שהתובע ג' מרוהן עבד אצלך 93 חודשים?
ת. אני לא יודע, אני לא ספרתי.
ש. עד מתי היה לו אשרת עבודה?
ת. אני לא זוכר.
ש. תסכים איתי שבסוף התקופה שלו לא היתה לו אשרת עבודה?
ת. אני לא בודק להם את הדרכונים ואני לא לוקח להם את הדרכונים כדי לבדוק ..."**
(עמ' 8 לפרוטוקול מיום 13.11.16, שורות 14-22).
52. מעיון בתצהיר הנתבע עלה כי הוא הודה בעובדה שהתובע 2 עבד אצלו במשך 93 חודשים (סעיף 6 לתצהיר הנתבע).
53. הלכה פסוקה היא כי סיום עבודה בשל סיום תקופת האשרה עולה כדי נסיבות המצדיקות קבלת פיצויי פיטורים (ר' ע"ע (ארצי) 1179/04 דוד דודאי ואח' - ניקולאי סטיקה [פורסם בנבו] (מיום 8.3.05); ע"ע (ארצי) 145/07 אוגוסטין גדיק - אהרון המל [פורסם בנבו] (מיום 9.2.07)).
54. לפיכך, זכאי התובע 2 לפיצויי פיטורים, ביחס לתקופת העסקתו אצל הנתבע, תקופה העומדת על 93 חודשים, ועל בסיס שכר מינימום נכון למועד עבודתו (4,650 ₪) בסכום של 36,037 ₪ (12/93 * 4,650 ₪).
55. תביעת התובעים 1 ו-3 לפיצויי פיטורים - נדחית.

התביעה לזכויות נלוות

56. לא יכולה להיות מחלוקת על כפיפותם של הצדדים להוראות ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות.
57. על רקע זה ניגש לבחינת תביעת התובעים לזכויות נלוות ונפתח בתביעת התובעים לדמי כלכלה.

דמי כלכלה

58. מכוח ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות, זכאים העובדים בענף החקלאות לתשלום דמי כלכלה, מענק שנתי ולהפרשות לקרן פנסיה.
59. ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות, מחייבים את המעסיק בתשלום דמי כלכלה, להבדיל מכלכלה בעין.
60. הנתבע לא הציג בפנינו תלושי שכר או כל ראיה אחרת כי שילם לתובעים דמי כלכלה.
61. על פי ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות, עובד בענף החקלאות זכאי לדמי כלכלה, כאשר עובד בשכר יומי כדוגמת התובעים, זכאי לדמי כלכלה בשיעור של 4 ₪ ליום עבודה בפועל.
62. על כן, התובעים זכאים לתשלום דמי כלכלה, כדלקמן:
- התובע 1 זכאי לדמי כלכלה בשיעור 6,200 ₪ (1,550 ימים * 4 ₪); התובע 2 זכאי לדמי כלכלה בשיעור 9,300 ₪ (2,325 ימים * 4 ₪); התובע 3 זכאי לדמי כלכלה בשיעור 6,200 ₪ (1,550 ימים * 4 ₪).

מענק שנתי

63. בהתאם להוראות סעיף 36 לצו ההרחבה בענף החקלאות, זכאים התובעים למענק שנתי בסכום השווה למחצית מהמשכורת החודשית לכל שנת עבודה.
64. הנתבע לא הציג בפנינו תלושי שכר או כל ראיה אחרת לפיה שילם לתובעים מענק שנתי.
65. לפיכך, הרי שהתובעים זכאים לתשלום מענק שנתי, על בסיס תקופת העבודה שאינה שנויה במחלוקת.

התובעים 1 ו-3 זכאים לתשום מענק שנתי בסך 11,625 ₪ (2,325 ₪ * 5). ברם, נוכח העובדה כי תביעת התובעים 1 ו-3 הועמדה על סך 10,750 ₪ (2,150 ₪ * 5), הרי שזה הסכום שייפסק לכל אחד מהתובעים הנ"ל, בגין מענק שנתי.

66. באשר לתובע 2, הרי שהוא זכאי לתשלום מענק שנתי בסך 18,019 ₪ (2,325 * 7.75 ₪). ברם, נוכח העובדה כי תביעת התובע 2 הועמדה על סך 17,200 ₪ (2,150 ₪ * 7.75), הרי שזה הסכום שייפסק לתובע הנ"ל בגין מענק שנתי.

פיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה

67. ההסכם הקיבוצי וצו ההרחבה בענף החקלאות מחייב את המעסיק להסדיר את זכויותיו של העובד בקרן פנסיה מקיפה. בע"ע (ארצי) 137/08 מרטין אילנדז - פרידמן חכשורי חברה להנדסה ובניין בע"מ, [פורסם בנבו], נפסק כי המציאות שבה לא ניתן להסדיר את זכויותיו של העובד הזר בקרן פנסיה, זכאי העובד הזר לפיצוי בגובה הפרשות המעסיק לקרן פנסיה.

68. הנתבע לא הציג בפנינו תלושי שכר או כל ראיה אחרת לפיה הפריש או שילם לתובעים עבור פנסיה.

69. בנסיבות העניין, זכאים התובעים לפיצוי בגין אי ביצוע הפרשות לקרן פנסיה בשיעור 6% משכרם (סעיף 43 לצו ההרחבה בענף החקלאות, ראו גם עצ"מ (ארצי) 1013/04 עאטף - אברמוביץ צבי את יצחק, [פורסם בנבו] מיום 8.8.05).

70. כללו של דבר: התובעים 1 ו-3 זכאים לפיצוי בגין העדר הפרשות לפנסיה בסך של 17,298 ₪ (62 חודשים * 279 ₪), משהעמידו התובעים 1 ו-3 תביעתם ברכיב זה על סך של 16,000 ₪, זה הסכום שייפסק לכל אחד מהתובעים, בגן רכיב זה.

התובע 2 זכאי לפיצוי בגין העדר הפרשות לפנסיה בסך של 25,947 ₪ (93 חודשים * 279 ₪), משהעמיד התובע 2 תביעתו ברכיב זה על סך 24,000 ₪, זה הסכום שייפסק לתובע 2 בגין רכיב זה.

דמי הבראה

71. את הדיון בתביעת התובעים לדמי הבראה, נפתח בדיון הערה לפיה, משהוגשה התביעה לאחר שהסתיימו יחסי עובד-מעסיק בין הצדדים, יכולים התובעים לתבוע דמי הבראה ביחס לשנתיים האחרונות להעסקתם בלבד.

72. בהתאם לסעיף 32 ד' לצו ההרחבה בענף החקלאות זכאים התובעים ל-7 ימי הבראה בשנה.

73. על הנתבע להוכיח כי שילם לתובעים דמי הבראה משמדובר בטענת "פרעתי". הנתבע לא הציג תלושי שכר או כל ראיה אחרת המלמדת על תשלום דמי הבראה.
74. לפיכך, זכאי כל אחד מהתובעים 1-3 ל-5,194 ₪ (14 ימים * 371 ₪).

פדיון חופשה

75. התובעים זכאים לפדיון חופשה בגין 3 שנות עבודתם האחרונות והשנה השוטפת.
76. גם כאן, הנתבע לא הוכיח כי שילם לתובעים עבור חופשה ולא הציג בפנינו תלושי שכר או יומן חופשה.
77. לפיכך, כל אחד מהתובעים 1 ו-3 זכאי ל-8,184 ₪ בגין פדיון חופשה שנתית (44 ימי חופשה * 186 ₪). בשל וויתקו של התובע 2, זכאי הוא ל-52 ימי חופשה בסך 9,672 ₪ (52 ימי חופשה * 186 ₪).

דמי חג

78. התובעים זכאים ל-10 ימי חג בשנה (סעיף 28 לצו ההרחבה בענף החקלאות).
79. במהלך עדותו המוקדמת של התובע 2 אישר כי קיבל תשלום עבור החגים התאילנדים (עמ' 6 לפרוטוקול מיום 29.9.15) ואף התובע 3 אישר זאת בעדותו המוקדמת (עמ' 8 לפרוטוקול מיום 29.9.15, שורות 19-22). מדובר ב-4 ימי חג תאילנדים בכל שנה.
80. אשר על כן, התובעים 1 ו-3 זכאים ל-5,580 ₪ בגין דמי חג (30 ימי חג * 186 ₪).
- התובע 2 זכאי ל-8,649 ₪ בגין דמי חג (46.5 ימי חג * 186 ₪).

ביגוד ושי לחג

81. עסקינן בזכויות שאינן ניתנות לפדיון בסיום יחסי העבודה בהיותן זכויות נלוות. על כן, דין התביעה ברכיבים אלה להידחות.

טענת קיזוז

82. הנתבע טען בכתב הגנתו כי יש לקזוז כל סכום ששולם עבור אחזקת הדירה בה התגוררו התובעים, תשלומי דיוור; דמי כלכלה, מזון, חשמל, מים, ביטוח רפואי וכד'. הנתבע הוסיף וטען כי בשל הזמן הרב, מתקשה הוא להשיג אסמכתאות על הסכומים ששילם; עסקינן

- בסך של לא פחות מ-400 ₪ לחודש, בנוסף לסכום שקוזז בתלוש השכר (דיוור 248 ₪), הוצאות נלוות, ביטוח רפואי (120 ₪).
- עוד ביקש הנתבע לקזז מכל סכום שייפסק דמי הודעה מוקדמת בסך 4,650 ₪ מכל תובע וכן ביקש לקזז עבור נזקים שגרמו התובעים לנתבע בנטישתם לפני הזמן, סך המוערך לצרכי התביעה ב-20,000 ₪ לכל אחד.
83. באשר לטענת הקיזוז לדמי מגורים, חשמל, מים, מזון, ביטוח רפואי וכד'; טענות קיזוז אלה דינן להידחות.
- לעניין זה נציין כי לא צורפו כל קבלות או הוכחות אחרות על ההוצאות שנשא בהם הנתבע עבור התובעים (ביטוח רפואי, חשמל, מים וכו').
84. עוד טען הנתבע לגרימת נזקים על ידי התובעים בנטישתם לפני הזמן. לטענת הנתבע התובעים גרמו לו נזקים המוערכים לצרכי התביעה ב-20,000 ₪ לכל תובע.
85. גם כאן, לא צורפו כל אסמכתאות על נזקים כלשהם שנגרמו לנתבע.
- מעבר לצורך ייאמר, כי טענה זו אף לא הוכחה.
86. בהיעדר הוכחות לנזקים ולו ראשית הוכחה ומשמצאנו כי טענה זו אף לא הוכחה, דין טענת הקיזוז לנזקים - להידחות.
87. שונים הם פני הדברים בנוגע לקיזוז הודעה מוקדמת. אולם, רק בהקשר של התובעים 1 ו-3. כפי שפירטנו בפרק העוסק בסוגיית פיצויי הפיטורים, הגענו למסקנה כי התובעים 1 ו-3 עזבו את עבודתם אצל הנתבע טרם הסתיים תוקף אשרת עבודתם, וזאת בשל רצונם "לחזור הביתה" (עמ' 7 לפרוטוקול מיום 29.9.15, שורות 25-30; עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 14-8).
- בנסיבות העניין, מצאנו כי התובעים 1 ו-3 עזבו עבודתם ללא מתן הודעה מוקדמת, על כן יש לקזז מכל אחד מהתובעים הנ"ל סך של 4,650 ₪ כדמי הודעה מוקדמת.
- לא כך לגבי התובע 2, משמצאנו כי סיום עבודתו בשל סיום תקופת האשרה עולה כדי נסיבות המצדיקות קבלת פיצויי פיטורים, ולפיכך אין מקום לקיזוז דמי הודעה מוקדמת מהתובע הנ"ל.

סוף דבר

88. לאור כל המפורט לעיל הנתבע ישלם לתובע 1, בתוך 30 יום מקבלת פסק הדין, הסכומים הבאים:

- א. הפרשי שכר מינימים בסך 57,350 ₪.
- ב. גמול עבודה בשעות נוספות בסך 37,200 ₪.
- ג. דמי כלכלה בסך 6,200 ₪.
- ד. מענק שנתי בסך 10,750 ₪.
- ה. פיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה בסך 16,000 ₪.
- ו. דמי הבראה בסך 5,194 ₪.
- ז. פדיון חופשה בסך 8,184 ₪.
- ח. דמי חג בסך 5,580 ₪.

הנתבע זכאי לקזז מהתובע 1 סך של 4,650 ₪ כדמי הודעה מוקדמת.

הסכומים הנ"ל יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה, ועד למועד התשלום המלא הפועל.

89. הנתבע ישלם לתובע 2, הסכומים כדלקמן :

- א. הפרשי שכר מינימום בסך 86,025 ₪.
- ב. גמול עבודה בשעות נוספות בסך 55,800 ₪.
- ג. פיצויי פיטורים בסך 36,037 ₪.
- ד. דמי כלכלה סך 17,200 ₪.
- ה. מענק שנתי בסך 17,200 ₪.
- ו. פיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה בסך 24,000 ₪.
- ז. דמי הבראה בסך 5,194 ₪.
- ח. פדיון חופשה בסך 9,672 ₪.
- ט. דמי חג בסך 8,649 ₪.

הסכומים הנ"ל יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה, ועד למועד התשלום במלא בפועל.

90. הנתבע ישלם לתובע 3, הסכומים כדלקמן :

- א. הפרשי שכר מינימום בסך 57,350 ₪.
- ב. גמול עבודה בשעות נוספות בסך 37,200 ₪.
- ג. דמי כלכלה בסך 6,200 ₪.
- ד. מענק שנתי בסך 10,750 ₪.
- ה. פיצוי בגין העדר הפרשות לקרן פנסיה בסך 16,000 ₪.
- ו. דמי כלכלה בסך 5,194 ש.ח.
- ז. פדיון חופשה בסך 8,184 ₪.

ח. דמי חג בסך 5,580 ₪.

הנתבע זכאי לקזז מהתובע 3 סך של 4,650 ₪ כדמי הודעה מוקדמת.

הסכומים הנ"ל יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה, ועד למועד התשלום המלא בפועל.

91. הנתבע ישלם לכל שלושת התובעים ביחד, הוצאות משפט בסך 20,000 ₪, בתוך 30 יום ממועד קבלת פסק הדין.

92. זכות הערעור: כל צד רשאי להגיש ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים בתוך 30 יום ממועד קבלת פסק הדין.

ניתן היום, י"ח אדר תשע"ח, (05 מרץ 2018), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

מר יוסי פרלוביץ
נציג ציבור (מעבידים)

יוחנן כהן
שופט

מר משה זיכרמן
נציג ציבור (עובדים)

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

יוחנן כהן 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה